

Redacția și Administrația:

Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON

interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:

„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:

MARȚI, JOI și SĂMBĂTĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 3 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordă conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

DRAPELUL

Procesesele noastre.

Apărarea.

Discursul dlui **Coriolan Brediceanu** apărător al acuzatului

Mihail Gașpar.

(Urmare și fine.)

V'ați pus maghiarizarea forțată de scop și orbii de avantagiile închipuite ce vi-le oferă acest scop, neglijați cele mai vitale interese ale țării. Iată cum judecă un Maghiar neaș direcția aceasta nenorocită a politicii șoviniste:

«Dacă noi curmăm politica inaugurată în anii 60 în chestiunea naționalităților, dacă în contrast cu această politică pășim pe terenul maghiarizării, atunci devine imposibilă în patria noastră lupta cu succes pentru independența națională, devine imposibilă libertatea cetățenească, egalitatea de drept și cele mai multe instituții liberale.

«Ca să ducem la îndeplinire politica maghiarizării, e înomnis necesară aprobarea, ba chiar sprijinul puterii. Trebuie să ne aliam cu puterea, trebuie așa zicând să conspirăm contra naționalităților. Dar acest fapt trebuie scump plătit și prețul e abdicarea la independența noastră de stat, predarea și a independenței limitate de până acum.

«Dar politica de maghiarizare face deja imposibilă în această patrie și libertatea constituțională și toate adevăratele instituții liberale. Dacă se și mențin deocamdată acele forme constituționale, cari formează garanțele libertății, devin însă tot mai mult forme deșerte, din cadrul cărora procedura nedreaptă, volnică, află o mie de ușițe de scăpare. Nu forma, ci sufletul înviorsează.

«Voim să susținem libertatea presei, cea garanță a libertății, de care n'a cutezat să se atingă până acum nimenea, dar căreia îi trag deja clopotele de primejdie. Nu se poate susține, dacă se ridică la suprafață politica de maghiarizare, pentru că statul maghiarizator, dacă se pune serios pe lucru, nu poate permite presei naționaliste să conturbe circuitul ei; această presă trebuie ținută în frâu și deci trebuie dată guvernului concesiunea, ca să poată subjugă presa cu dispozițiuni excepționale stringente, cari natural nu pot atinge presa maghiară. Ca și cum s'ar putea afla mijloc, ca guvernul și judecătorii, îndată ce li-se dă putere discrețională, să nu poată lovi și altceva, decât ce e în adevăr dușmănos patriei; ca și cum s'ar putea evita astfel de mijloace, ca legile să fie odată valabile, altădată nevalabile, fără ca guvernul și judecătorii să aibă libertate deplină a tractă cu legile conform plăcerii lor.

«Postulatul inomisibil al politicii culturale de naționalități, termurirea presei e necesitatea logică cea mai naturală.

«Voim să susținem libertatea de asociere și întrunire, pe care până acum guvernul numai sub pretextul inspecțiunei polițiale se ni-zuește să o fermurească, dar contra căreia încă n'a cutezat până acum nimenea să păsească hotărît. Nu se poate susține, pentru că doar nu

se poate permite, ca naționalitățile să se organizeze pe față contra noastră, ca să-și întemeieze reuniuni, cari contrabalansează succesele maghiarizării. Statul nu-și poate tăia creanga de sub picioare; dacă se apucă de ceva, nu se poate expune la o înfrângere, care i-ar putea nimici toată autoritatea.

(«Reuniunile culturale și chestiunea naționalităților», de X. Y.)

Aprobi și d-ta aceste, domnule procuror? (Procurorul: Da!). Atunci suntem în curat. Ce noi considerăm ca dreptul nostru firese și constituțional, d-ta consideri ca agitație, fiindcă stă în calea scopului de maghiarizare. Păcat de toată vorba.

D-lor jurați! Cu despoiarea de drepturi și de limbă nu se face înțelegere, prin maghiarizare cu ori-ce preț nu vom consolida țeara și nu vom deveni uniți în cuget și simțire, ear lipsind această unitate, lipsește tăria, cu care s'ar putea purta lupta contra orișicărei puteri. Generațiunea actuală nu are drept a nu se ține de promisiunile acelor bărbați de stat, cari au creat constituțiunea prezentă a țării. Nu e ertat a luă în deșert rescriptul Majestății Sale cătră dieta țării în 1861; nu e ertat a vă abate dela asigurarea obligătoare dată de dietă în adresa sa cătră Tron prin cuvintele:

«Noi voim a desvoltă și asigura viața noastră constituțională pe baza egalității depline, voim ca în privința folosirii tuturor drepturilor cetățenești să nu se facă deosebire de religione sau naționalitate, — noi nu numai că nu voim a împedecă naționalitățile în folosirea limbei materne, ci din contră voim să le sărim întru ajutor prin înființare de școale și alte instituțiuni».

D-lor, luați bine seama, vorbele aici citate sunt un angagement solemn luat de *poporul maghiar* în fața Coroanei și a popoarelor conlocuitoare, când țeara — după eșecul absolutismului — stă în preajma restabilirii constituțiunei. Și iarăși, luați bine seama, articolul de lege XLIV din 1868 nu este o lege de tranziție, care astăzi se creează și mâne se desființează, ci este o lege fundamentală, creată fără concursul nostru, ba chiar contra voinței deputaților noștri naționaliști ce erau atunci în dietă... cum zic, e lege creată anume de dietă pentru a degagea poporul maghiar de votul solemn, pe care l-am citat aici. Va să zică legea aceasta s'a făcut anume ca să ne garanteze egala îndreptățire, care — fiind vorba de naționalități — trebuia în mod firese să aibă în primul loc uzul legal al limbilor noastre naționale în vedere!

Cine se mai ține azi în praxa vieții de drepturile naționalităților, garantate prin legi? Nime. Cu legea de naționalități fac Maghiarii cum a făcut Neamțul cu coada cănelui, tăindu-i în fiecare zi câte-o bucățică din coadă, ca să nu-l doară așa de tare, cum l-ar fi durut dacă i-ar fi tăiat-o toată deodată.

Toate legile, create dela 1868 încoace, au scos — unde au putut — câte un drept garantat în legea deșpre egala îndreptățire a naționalităților în privința folosirii limbei lor în viața publică și în privința ocupării de posturi în oficiile publice, și ce nu s'a scos în ăst mod din viçoare nu s'a executat niciodată.

În comitatul Timișului sunt comune rurale cu populațiune pur românească, limba oficială a comunei e cea românească și nici nu poate fi alta, — dar vă întreb: există în tot comitatul un proces verbal redactat în limba română? O astfel de crimă — după inchipuirea maghiarizatorilor — nu s'ar putea suferi.

Alt exemplu de călcarea legii, tot din comitatul Timișului! Reuniunea învățătorilor dela școalele confesionale române din dieceza Caransebeșului are statute întărite de guvern și limba ei oficială e cea română. Această Reuniune și-a ținut adunările generale de repește ori pe teritoriul comitatului Timiș, între altele în orașul Ciocova, notificând totdeauna ziua și locul adunării în limba sa oficială, în limba română. În comitatul Timiș limba protocolară a comitatului e și cea română. Și — poate mulți din cei de azi nici nu o mai știți — comitatul Timiș nu numai că a decis în conformitate cu legea, că și limba română e limbă protocolară — va să zică oficială — a comitatului, dar ca să și faciliteze punerea în practică a acestui concluz, a ales un notar comitatens *anume pentru redactarea proceselor verbale și ale concluzelor în limba română*. Vedeți D-Voastră! Limba română e limba oficioasă a Reuniunii învățătorilor confesionali din dieceza Caransebeșului și limba română e și una din limbile oficiale ale comitatului pe al cărui teritoriu aveă să se țină adunarea generală! Nimic mai firese decât validitatea dreptului la limbă! Reuniunea nici că putea face în mod legal anunțarea adunării în altă limbă, decât în limba română!

Cu toate aceste dl pretor a spart cu gendarmi adunarea generală sub pretext, că nu i-s'a făcut notificarea în limba statului. Mai mare provocare și ațitare nici că se poate și totuși acuza prezentată contra pretorelui a rămas nerezolvată și earăși conducătorii adunării au fost pedepsiți și încă prin aceiași pretură.

Așa se respectează drepturile naționalităților, așa se practică în țara noastră egalitatea. Toate sunt pentru maghiarizare și earăși maghiarizare.

Nu în numele națiunei maghiare, ci în numele *maghiarizării susține dl procuror acuza*, căci maghiarizării îi stă în cale iubirea noastră de neam și limbă. *Dar legea nu cunoaște agitație contra maghiarizării.*

Găsese de tot caracteristic pentru inima ce o are față de noi dl procuror, că a căutat să ne zică în decursul rechizitorului consecvent «oláh» (= valah) în loc de «román» (= Român), cum reclamă legea și cum a modificat numirea poporului nostru și on. tribunal în întrebările prezentate de dl procuror cătră jurați!

Apoi dlor, eu o declar dela început, că pe mine cuvântul «oláh» nu mă supără, tocmai cum n'are să-l su-pere pe fratele italian dacă-i ziceți «olasz», căci «oláh» și «olasz» în ultima analiză sunt identice și indică tocmai originea romană atât a noastră cât și a Italianilor! Prin sublinierea demonstrativă a cuvântului «oláh» ne-a subliniat dl procuror tocmai cea origine romană a poporului nostru, pe care a dorit să ne-o conteste prin evitarea cuvântului «román». Cum zic, pe mine personal nu

mă atinge această manevră de vorbe a dlui procuror, dar găsesc, că e foarte caracteristică pentru respectul față de lege al dlui procuror, căci dacă legea dispune, ca nouă să ni-se zică «román», apoi dl procuror «ex offo» este dator să ne zică așa!

Cientul meu numai a combătut proiectul școlar al lui Berzeviczy, ca mijloc de maghiarizare, și-l combate tot Românul dela vlădică până la opincă și avem și dreptul și datorința să-l combatem. E ertat a critica cât de aspru ceva și a combate cât de fără cruțare. A născoci neadevăruri, a întorochia lucrurile, a degradă ceva prin aserțiuni false, — aceasta ar putea formă conceptul agitației, nu însă a arăta cu degetul nedreptatea și ilegalitatea.

Primul articol «Ne trebuiesc fapte» cuprinde o reprivire istorică, o îmbărbătare să ne apărăm limba și națiunea, să ne unim în fața primejdiei. Cine poate vedeă în tot cuprinsul acestui articol măcar și numai amintită «națiunea maghiară»? Nimeni, afară de dl procuror, dar și el numai pentru cuvintele: «Horia bea, Horia plătește!» dela sfârșitul articolului. Aceste cuvinte sunt un proverb răspândit în poporul român și înseamnă: Cel ce face ceva, acela e și responsabil pentru fapta sa.

Și e grozav dl procuror în ale istoriei. Grămădește un neadevăr peste celălalt. Horia nu a fost tâlhar, ucigaș, bandit. El a fost conducătorul unei răscoale de țărani iobagi asupriți. Astfel de răscoale s'au întâmplat mai în toate țerile, unde a dominat feudalismul. Și faptul, că soldații împărătești au privit nemiscați la acea răscoală și n'au intervenit, trebuie să pună pe gânduri pe orice om cugetător și să-l întărească în deducția, că organele împărătești nu au fost străine de acea răscoală. De fel însă nu are drept dl procuror să aduă în legătură faptele dintr'o răscoală cu persoana clientului meu, mai ales că între răscoala din 1784 și articolul clientului meu nu este absolut nici o legătură.

Cum am zis, «Horia bea, Horia plătește» este un proverb cu înțeles bine definit și e mare întrebare dacă stă acest proverb fie chiar și în raport istoric ori tradițional cu șeful răscoalei țărănești. Horia doar n'a fost numele propriu al șefului răscoalei, ci numai o poreclă ce i-a dat-o poporul și această poreclă a dat-o nu numai șefului răscoalei țărănești (Ursu Nicola!) ci multor altora. Nu merg mai departe, avem lângă Lugoj, în comuna Sătmic, un preot harnic cu numele Horia! După logica d-lui procuror ar trebui să fie fapt punibil deja împrejurarea că pe acest serv al altarului lui Dumnezeu îl cheamă Horia, tocmai așa precum consideră dl procuror de grozavă crimă, că clientul meu, tot servitor al altarului, a cutezat să închee articolul seu cu un proverb, în care se găsește — horribile dictu! — și numele Horia!

De asemenea nu se cuprinde nici în al doilea articol «Care e ținta?...» nici un cuvânt la adresa «națiunei maghiare». Asemănarea cu animalele, pasărilor, etc. poate fi succasă sau nu, dar nu e acomodată pentru a convocă agitație.

«Dacă Berzeviczy nu poate poruncă animalelor, paserilor, etc., porun-

cește țerii», se zice în articol. Cine poruncește? Acela care a făcut proiectul de lege. Cine a făcut proiectul de lege? Guvernul. Cine poruncește? Guvernul. Cine periclitează limba română? Guvernul. Prin urmare guvernul resp. ministrul face o faptă rea, supărătoare pentru Români, nu însă «națiunea maghiară». Deci toată acuza, bazată pe acest articol, e fără nici o bază.

Și mai clasic ese la iveală netemeinicia acuzei, când cetim în acest articol următoarea enunțiatune serioasă a părintelui diacon: «Ce privește limba maghiară ca limbă oficială «a țerii, în care trăim, ea s'a putut și se poate deocamdată impune ca consecvență a dezvoltării istorice și a eventualei oportunități administrative, dar nu ni-se poate impune prin lege și afară de oficii, în familie, în contact zilnic etc. Nici un Ungur nici chiar în timpul prezent, infectat de curentul șovinist, nu poate fi, care să nu subscrie această confesiune a dlui diacon. Și cu toate aceste îl prezentați ca agitator! Cu mintea curată și cu legea în mână nu aflu rostul acestei acuze.

Nu suprimarea agitațiunii e scopul acestor procese, ci scopul e *îmbărbătirea pionierilor maghiarizării*. Nu la noi, ceice descoperim franc și sincer sentimentul sfânt ce-l păstrăm față de limba și națiunea noastră, să caute dl procuror «idei fixe», căci simțirea noastră e naturală și îndreptățită, viie și vecinic arzătoare, ci «idei fixe» au ceice aleargă după lucruri neraționale și imposibile.

Dle procuror! Clientul meu e preot. Precum înaintea lui Dumnezeu toți suntem egali, așa să fim și în stat! Să fim egal îndreptățiti și să nu ne dușmănim, ci să ne iubim!

Judecați!

Criza. Nu numai lucrările pentru căutarea unei soluțiuni a crizei, ci chiar și combinațiunile au stagnat în decursul sărbătorii Paștilor gregoriane.

O aniversare interesantă și caracteristică pentru situațiune e legată de aceste Paști. Sunt tocmai 40 de ani dela celebrul articol de Paști al lui Francisc Deák, prin care s'a deschis la 1865 calea tratativelor între Maghiari și Coroană, tratative cari au dus la transacția din 1867, ajunsă acum în faliment. Aproape toate zările din Budapesta au ținut să facă din acest incident repriviri asupra situațiunii de acum 40 ani și să facă comparațiuni între 1865 și 1905. Nu-i locul aici să facem un extras din acești articoli de epigoni, cari conclud bine înțeles aproape unisono, că tocmai precum a cedat Maj. Sa la 1865 are să cedeze și acum.

Asemenea repriviri și asemenea comparațiuni nu au nici un rost, din simplul motiv că drept eflux al articolului de Paști al lui Deák din 1865 s'a căutat o bază trainică pentru dezvoltarea Ungariei ca stat constituțional și monarhic în deplină armonie atât cu Coroana cât și cu popoarele conlocuitoare, pe când acum se face tocmai contrarul!

Ei bine, astăzi se plâng foile șovinite, că Maj. Sa nu cedează față de pretenziunile naționale, pe cari le-a sancționat poporul maghiar cu votul seu la ultimele alegeri dietale, dar nici o singură foaie nu-și pune întrebarea, *că oare poporul maghiar a și împlinit dela 1868 încoace ceea ce a promis în mod solemn la 1865?*

Și fiind Paștile o serbare a păcii, care în urma firei sale impune reflexii mai liniștite, credem, că ar fi fost foarte la loc ca zările maghiare să-și pună în mod serios, din incidentul aniversării de 40 ani, această întrebare și să și caute a da un răspuns sincer și serios.

Un asemenea răspuns multe, foarte multe chestiuni ar fi lămurit și înainte de toate ar fi lămurit, că dacă pășiă de fapt politica de stat a Ungariei pe calea designată de Francisc Deák, și dacă de fapt se întrupau ideile mărețe ale acestui bărbat providențial al Ungariei, negreșit că lucrurile nu ajungeau unde au ajuns astăzi, în loc de pace și armonie la *conflict dublu*: conflict deschis între politica de stat imbibată de șovinism și între Coroană,

și tot la conflict între această politică și interesele de viață ale popoarelor nemaghiare, cari alături cu Maghiarii constituie statul ungar.

Doi preoți români condamnați. La 19 April s'a pertractat înaintea tribunalului din Deva procesul intentat d-lor preoți Săcărea din Șibot și I. Moța din Orăștie, pe motiv că au ținut cu ocaziunea alegerilor ultime de deputat adunare politică în biserica din Șibot și la acea adunare au rostit discursuri politice «agitatorice». Tribunalul a condamnat atât pe părintele Săcărea cât și pe părintele Moța la *câte 14 zile temniță de stat* și câte 50 cor. amendă și le-a suspendat drepturile politice pe timp de un an, având totodată să supoarte împreună speșele de proces.

Ministrul de externe Goluchowski va face Sâmbătă în 29 April n. vizită ministrului de externe italian Tittoni în Veneția. Se anunță în mod oficial, că această vizită e o nouă dovadă pentru relațiunile excelente, ce există între ambele state aliate (Austro-Ungaria și Italia), și poartă totodată caracterul curtoaziei reciproce a ambelor guverne, între cari există de altfel deplină înțelegere în toate chestiunile, ce interesează ambele state.

Omagiu lui Musicescu.

— Desvîlirea bustului regretatului compozitor Gavriil Musicescu la Iași în 20 Martie (2 April n.) 1905. —

= Raport special pentru «Drapelul». =

De Ioan Vidu.

(6)

În trecerea spre Iași — Mecca mea de muzică — am stat prin București, și am avut trista fericire de a conveni cu mai mulți artiști români. Nici pe unul dintre ei însă nu l-am găsit să fie mulțumit cu soarta și situația; dar nici doi cari să trăească în armonie. Toți au poziția nesigură, și totul se face fără voia lor. Adevărat că e așa! Dar cum să se facă cu voia lor atunci, când nici unul nu cedează voinței celuilalt?! Și, cum să aibă poziția sigură când unul defaimă pe celălalt?! De unde poate ști abunăoară ministrul, că cine are dreptate?! La tot cazul, în astfel de împrejurări ministrul trebuie să fie cu rezervă față de orișicare. Din rezerva ministrului firește izvorec apoi o mulțime de rele, cari toate cad în căra artiștilor noștri certați.

Poziția noastră, noi trebuie să ni-o asigurăm, ear ordinul ministrului dela noi trebuie să emaneze, dar asta se poate numai atunci când putem zice: «noi» și nu «eu». În chestie de soarte și direcțiune «noi» ușurăm poziția ministrului, dar «eu» o îngreunează.

Nici aceea nu e adevărat, că schimbarea de ministrii aduce dezastre pe capul artei și artiștilor, — nu, dacă «noi» suntem artiști, și nu «eu» conservator, liberal etc. Politica să o facă cei chemați, ear «noi» să muțăm inimile acelora prin cântare, dar cântare de-a lor, de cea națională. Lăsați internaționala, căci de asta o fi auzind Domniile lor prin Paris etc. destulă, și poate că în mod mai perfect.

Ajuns la Lugoj, găsi pe masă mai multe gazete din România, în cari se anunță desființarea clasei de declamație a conservatorului din Iași, și reducerea subvenției de 24,000 lei a corului metropolitan din Iași la suma de 3000 lei. Vestea asta îmi fu tocmai bine venită sub impresiunea entuziasmului ce-l primisem din Iași cu ocazia inaugurării triumfului muziceii românești.

Unele gazete ale Moldovei până acolo merg cu tânguirea, că deplâng unirea principatelor, deoarece dela unire Moldova a fost despoiată, și respective Iașul a fost despoiat succesive de toate podoabele unei «a doua capitale», «concentrându-se toate numai la București».

Adevărat că și mai în anii trecuți se făcuseră încercări de desființare a conservatorului din Iași, dar prin

opoziția energetică a mai multor oameni de bine, așa se vede că a rămas chestia pe timp mai oportun.

Nu înțeleg de ce înainte de aceasta cu circa 37 de ani Cuză Vodă află de lipsă înființarea alor două conservatorii în România, ear guvernul de azi află că ar fi destul unul.

Mai institui Cuza atunci și două comitete pentru cenzurarea compozițiilor bisericesti și naționale, dar duhul străin făcū, ca acele comitete (unul în Iași, altul în București) să se peardă în negura internaționalismului. De atunci serie ori cine cum îi vine la socoteală și se simte mai autoritativ decât ori cine altul. Odihnit să fie Cuza, iar spiritul lui să ierte păcatele noastre!

Nu înțeleg iarăși cum de România modernă vrea să rupă cu trecutul franțuzit, nizuindu-se a introduce spiritul german în viața ei, și cu toate aceste nu învață dela Neamț ceace ar trebui să învețe. Să ne explicăm. Francezul a concentrat totul în Paris; nu așa însă a făcut și face Germanul. (Finea va urmă.)

Banii dăruți...

Popoare înaintate în cultură și stăpâne pe mari economii naționale, au sfânt credeu în vorba: «timpul e ban!».

Ei bine, dacă timpul e ban, oare banul ce este?!

Astă însemnată întrebare și-o pun toți acei cari susțin, că în actuala stare a Românilor noștri banul nu este destul de prețuit!

Vedem noi și simțim viuă satisfacție, când ban de ban din munca poporului nostru, ridică școale, biserici, bănci și alte asocieri de folos traifului zilnic. Sunt cetăți, ziduri și pavăze, nouă și strănepoților urmași.... Am auzit și nu arare-ori mai auzim, cum și persoane singurate fac daruri de bani, case și pământuri, pentru scopuri mărețe, întru binele și folosul obștei.

Și an de an se trimit fiește-cărui oficiu parohial din sate și orașe, circularele ortodoxelor noastre Consistorii, cu tenorul că adevă: «cum? pentru ce? și unde se administreză acele daruri bănești și fundațiuni votive, făcute școalei ori sfintei biserici, de cătră poporenii evlavioși?...»

Noi lumemi încă cu drag cetim asemenea circulare oficioase, cari în sfat și îndrumări glăsuiesc: cum să se păzească tot bănuțul dăruit, și cum să se învârtească, ca spornic și roditor să fie.

Sumedenie de ani ne-am mângaiat cu aste sfaturi părintești, dar vre-un folos real nu s'a mai putut înregistra.

Șablonul birocrat, nu a putut reșcoace faptul, ca și noi Români să prețuim banul, după cum o fac alte națiuni.

Mii și mii de bani dăruți, zac morți, neștiuți și necontrolați. Azi-mâne din ei mulți vor fi uitați, sau trecuți în pungi lacomе și fără fund.

E tocmai pe tocmai, ca aproape de ceasul unsprezece sus și tare să apostrofăm dreapta cerere: ca chiar din cap, dela măritele Consistorii să se pornească o acțiune energetică, întru numărarea acelor bani dăruți, despre cari pomelnicele sunt aproape mute.

Să se cerceteze la sate și orașe acele fonduri mari și mici, ca cifra să li-se știe. Să se constateze numele lor, și dacă banii sunt vii și la activul în numărare?

Elocarea lor unde, și sigură e? Să se documenteze în administrarea lor că implinesc literile fundaționale, și că nu se folosesc greșit peste vrerea și voia dăruitorilor!?

Peste tot se simte lipsa, ca un concept să inventarizeze toți banii dăruți și nu numai o controlă, ci și o evidență publică ne trebuie, căci ea ne-ar disciplina și învăța a prețui banul, după adevărata lui valoare.

Măritele Consistorii vor înțelege, că o acțiune urgentă e datorită imperativă, căci «doara și trăgănarea» ne-au stricat todeana mai mult, ca șireaguri de dușmani.

Nu uite conducătorii noștri firești, că tot bănuțul, dat pentru un scop fo-

lositor națiunii întregi, e sămânța pusă în grănarul viitorului. Bani albi, pentru zile negre.

Scump și întreit binecuvântat e acele ban dăruit, căci de sine crește, sporește, fiind temelia puternică și stocul «economiei naționale», de care noi Români acum mai mult ca oricând, trebuie să ne îngrijim!!

Bănățeanul moș.

Corul român dela Budapesta.

— Serată muzicală. —

Corul bisericeii române gr. or. din Budapesta a aranjat la 1730 Martie 1905 serată muzicală sub patronajul d-lui Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, președintele comitetului parohial gr. or. român din Budapesta, etc.

Tinerimea universitară, cu excepțiunea alor 15--20 universitari (afară de coriști), a absentat dela serata aceasta și nu i-a dat atențiunea, care ar fi trebuit să i-o dea, luând în considerare scopul prea frumos al ei. Cunoaștem cauzele, dar nu le dăm publicității sperând, că în viitor vor dispărea.

Cu atât mai vartos a resplăit onoratul public zelul și hărnicia coriștilor, în prima linie a d-lor: Dionisie Stoica, candidat de profesor, președintele corului, și Sebastian Stanca, teolog abs., stud. fil., conducătorul corului — participând în număr atât de frumos la serata aceasta, cum de mult nu s'a pomenit.

S'a accentuat în trecut, că indiferentismul coloniei române din loc ar fi vina, că petrecerile studenților universitari și-au perdut cu desăvârșire și ultimele rămășițe din farmecul petrecerilor de demult. Cu ocaziunea seratei prezente am câștigat însă convingerea, că colonia română din loc nu se poartă cu indiferență față de manifestațiunile culturale-naționale ale tinerimii și este gata a-i da întotdeauna sprijin moral și material; tinerimea universitară să știe numai modul, în care trebuie solicitat acest sprijin. Cu ocaziunea acestei serate s'a introdus adevă un nou mod de invitare a publicului: invitarea în persoană.

Ne-am convins apoi încă despre ceva și anume, că publicul este și aici ca și aiurea încântat îndeosebi de piesele muzicale populare, ceace încă trebuie să ne cauzeze bucurie, văzând că curentul nou, curentul național a prins și aici rădăcini.

Ce privește partea specială a seratei, nu pot spune decât cuvinte de laudă la adresa debutanților. Toate punctele din program au fost foarte bine executate și frenetic aplaudate, așa că afară de piesele: Adusu-mi-am aminte, coral bisericesc; Peste codrii cei verzii, de Vidu Terzett I, de Viotti, executat de d-nii Leo Bohățiel, stud. tehnic (vioara I), Otto Novacovicu, ofician (vioara II), Emil Katzwinschi stud. iu. (Cello); «Hora Ploaia» de G. Dima, — s-au mai cântat «Păcpăc» de I. Vidu, «Nu-i dreptate» de G. Dima, ear pe vioară prin dl Bohățiel «Ein Traum» și «Nunta țărănească». Dintre piesele corale mai bine a plăcut publicului punctul 3: Peste codrii cei verzii de I. Vidu. Ne-am mirat mult, de ce oare nu s'a tipărit numele adevărat al cântării: Răsunetul Ardealului, ulterior însă am aflat, că aceasta s'a făcut din precauțiune, ca nu cumva autoritățile, cari văd stafii și la ameazul mare, să zădărnicească concertul în momentul ultim, căci zău nu mai știu în ce nu mai găsești agitație.

Dintre debutanți s'au distins domni: Isac Linția, cand. de profesor, cu solo-ul din «Răsunetul Ardealului», laudat și aplaudat fiind foarte mult din partea publicului; Leo Bohățiel stud. tehnic cu prestațiunile sale muzicale domne de un renume de artist. Laudă și mulțumită li-se cuvine și dlor: Otto Novacovicu ofician și Emil Katzwinschi stud. jur., cari deși străini de naționalitatea noastră, au binevoit a-și da concursul lor la serata aceasta.

Frumos a vorbit dl Dionisie Stoica în Cuvântul ocazional, scoțând

în relief chemarea bisericii române în genere și în special a bisericii din Buda-
pesta: pe lângă întărirea în credință și moralitate, conservarea națională a turmei dreptcredincioase, răspândite printre străini. Arată apoi meritele dlui Dr. Iosif Gall și ale Cuv. Sale părintelui Gh. Bogoeviciu în jurul înființării parohiei române din loc. În toastul rostii în decursul unei comune ne spune, că de ce n'au putut participa și I. P. S. Sa dl metropolit Ioan Mețianu și P. S. Sa dl episcop Nicolae Popea, mulțamește în fine onoratului public pentru participarea la serată.

Laudă merită dl Sebastian Stanea, conducătorul corului, care prin sirguința sa a pus baza unui cor bine instruit, ai cărui membri, cari vor mai rămâne pe aici, au datorința să susțină și des-
voalte mai departe acest cor.

Înainte de a încheia îmi iau permi-
siunea a rugă pe factorii competenți: on. comitet parohial, corul bisericesc și tinerimea universitară, să stăruiască pentru împlinirea scopului avut în vedere și cu ocaziunea seratei din 17 30 Martie: înființarea corului permanent. Să se ia în considerare misiunea ce ar împlini-o un astfel de cor, care ar săvârși o muncă aproape egală cu a societății surori «Petru Maior»; ar fi chemat să contrabalanseze influințele cosmopolite ale capitalei, unde numai la societatea «Petru Maior» și în viitor — sperăm — la cor te mai poți întâlni cu semeni, cu frați de-ai tăi, ca să-ți recreezi sufletul doritor de vorbă românească, de lectură, de cântare națională. Suntem informați, că corul bisericesc și on. comitet parohial a trecut peste greutățile începutului în chestiunea înființării corului permanent, rămâne ca tinerimea universitară să-și facă și ea datorința la timpul seu. Să sperăm, că va fi așa.

La serată au participat următorii domni: P. S. Sa dl episcop Ioan I. Papp, P. Cuv. Sa dl Filaret Musta, Dr. Iosif Gall, George Serb, Ioan Ciocan, Ioan Suci, Partenie Cosma, Dr. N. Poinar, Nicolae Zigre, Anton Mocsonyi, Petru Truța, Emanuil Ungureanu, Coriolan Brediceanu, Dr. St. Petroviciu, Titu Hațieg, Dr. Teodor Papp. Din Budapesta: Iosif Pop, I. Mezei cu dsoarele, Dr. Titus Babeș cu dna V. Babeș, dna Dr. Dumitreanu, Gh. Bogoeviciu, Romulus Leota, G. Liuba, I. Rădulescu cu dra și dra Brediceanu, V. Ciuta și M. Ciuta cu doamnele, Farchescu cu dna și drele, Lucaciu cu dna, Popescu cu dna, Popoviciu, Blându, A. Roman, I. Gomboș, Pătacean cu dna, Maria Podoabă cu dsoara și dna Popp, Labonțiu cu dna, Cuiub cu dsoarele, Părvu, Dr. Nilvan, C. David, Dr. Nemeș, Dr. Chimbir, Dr. Takács, O. Tăslăuanu, G. Vassi, C. Mészáros, G. Ciora, N. Lungu, Turcu, I. Oneiu, etc.

S'au încasat cu totul 717 coroane, iar venitul curat a fost 348 coroane.

Budapesta, 19 April 1905.

M.

Informațiuni.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Doamna Hermina Maniu, d-na Maria Tompu nasc. Maniu și doamnele române din Lugoj la inițiativa doamnei Catinca Vălean nasc. Ianculescu au făcut bisericii române gr. or. din Lugoj prețioase daruri. Doamna Hermina Maniu a dăruit un mäsaiu pe pristol, d-na Maria Tompu nasc. Maniu asemenea un mäsaiu, ear doamnele române mai multe stihare, toate de mare preț. În Dumineca Floriilor, după Sf. liturghie, s'au sfințit aceste daruri isorvite din adâncă evlavie, prin P. On. domn protopresbiter Dr. George Popovici, azistat de On. domni preoți Iosif Tempea și Ioan Stroca și de d-nul diacon Mihail Gașpar. După terminarea actului religios solemn al sfințirii, a rostit P. O. D. protopop Dr. George Popovici o predică pătrunzătoare la inimi, mulțamind pioaselor donatoare și îndemnând pe credincioși să nu contenească a aduce jertfe pentru sf. Altar și pentru sf. Biserică.

Regele Carol de 66 ani. Joi la 20 April s'au împlinit 66 ani dela nașterea Regelui Carol al României. Ziua aceasta s'a serbat în București prin un Te-Deum la metropolie, în prezența autorităților civile și militare.

Fundațiune. Răposata doamnă Carolina Gallu nasc. Stanu, văduva protopopului Grigorie Gallu și mama dlui Dr. Iosif Gallu, membru în casa Magnaților, a creeat prin testamentul seu din 25 Decembrie 1903 o fundațiune de 2400 coroane pe seama bisericii române gr. or. din Cluj. Dl Vasile Ranta a trimis zilele trecute suma întregă la casa arhidiecezană din Sibiu

Biserica dela Izvor*. Aflăm cu plăcere că Luni în 2 Mai v. a. c. se va pune peatra fundamentală la biserică ce are să se zidească la Izvorul cu apă tămăduitoare de lângă Boeșa, unde intenționează evlavia creștină să ridice cu timpul și o mănăstire pentru propoveduirea cuvântului lui Dumnezeu. Părintele ierodiacon Macarie Gușcă, care a obosit zi și noapte cu zel și abnegațiune rară la adunarea celor trebuințioase pentru zidirea acestei case a lui Dumnezeu invită la acest act pe toți cei ce au contribuit, precum și pe toți cei ce sunt pătrunși de însemnătatea acestui lăcaș dumnezeesc!

Fidanțare. Dl Ioan Borlovan din Lugoj s'a fidanțat cu domnișoara Lucreția Jelișcă, tot din Lugoj. Felicitările noastre.

Reprezentanța orașului Lugoj va ține mâne Mercuri în 26 April 1905 la 3 ore d. a. adunare generală extraordinară cu următoarea ordine de zi: 1) Transformarea teatrului orașenesc. 2) Regularea ambilor termuri ai Timișului. 3) Pertractarea chestiunii farmaciei a treia în Lugoj. 4) Rescriptul ministerial referitor la vama de pardosire. 5) Rescriptul ministerial referitor la vamele de pod.

Misiuni religioase populare în Bănat. Dintr'un raport mai lung despre misiunile populare religioase din Păresimi în Bănat extragem, din lipsa de spațiu, numai următoarele: Ideea salutară a misiunilor a străbătut și în părțile bănățene. E lucru cunoscut, că poporul bănățean în privința morală stă pe o treaptă mai inferioară ca cel din Ardeal. Tocmai pentru aceasta P. S. Sa dl Dr. Vasile Hossu episcopul Lugojului a chemat la sine pe dl Stefan Roșian spiritual al seminarului teologic din Blaj și dându-i de însoțitor pe P. On. domn George Popoviciu protopop în Lugoj, pe P. On. domn Corneliu Teaha protopop al Ciacovei și pe dl Dr. Epaminonda Lucaciu preot în Cenadul-sărbesc, l-a trimis în cele mai de frunte parohii gr. cat. din Bănat și anume în Tievaniul-mare și în Varadia, cu scop ca să îndemne poporul la religiozitate și moralitate. În 6 și 7 April s'au început misiunile în Tievaniul-mare și s'au continuat în comuna mare românească Varadia. În 7 April n. (în ziua de Bunavestire) biserică gr. cat. din Varadia a fost înțesată de public. Cu mic cu mare au venit oamenii să vadă și să audă pe «călugării cei străini». Dl Stefan Roșian a celebrat inseratul în ziua «Bunei Vestiri» (Vineri) și apoi a rostit înaintea poporului o predică pătrunzătoare și mare, care a ținut aproape 1¼ ore. A doua zi Sâmbătă asemenea a venit mult popor. Ear poporul din Mercina, împreună cu bătrânul preot penz. Efreim Mioc, a venit, la stăruința administratorului interim. Aug. Radu, cu procesiune în Varadia și după o rugăciune către Dumnezeu, dl S. Roșian în fața tuturor a rostit o înălțătoare și mângăitoare cuvântare. Terminându-se procesiunea și intrând poporul atât din Mercina cât și din Varadia în biserică, dl Roșian a rostit o nouă predică pătrunzătoare la inimi, îndemnând între altele poporul la mărturisire și împărtășire cu s. cuminecătură. Poporul a și ascultat și s'au grăbit în număr mare la scaunul mărturisirei. Trei preoți ascultau mărturisirile în biserică, iar alți trei în salele școalei. Fiind în aceeași zi întrunit la Varadia sinodul protopresbiterial al protopopiatelor Varadia și Oravița, mai toți preoții din aceste tracte în frunte cu P. On. domni protopopi Dem. Rusu și Victor Poruț au ascultat și dânsii

mărturisirile credincioșilor și au contribuit și ei la rezultatul misiunilor populare. Mare merit la succes a avut și dl Dr. Epaminonda Lucaciu, fiul înflăcăratului luptător pentru națiune Dr. Vasile Lucaciu. D-Sa a rostit cu mare avânt oratoric în seara de 9 April în s. biserică o predică splendidă despre iad și eternitate. Predicele ținute cu ocaziunea misiunilor au fost forța acestor misiuni religioase. Sâmbătă toată ziua și Duminecă înainte de ameazi și în decursul s. liturghii s'au spovedit și cuminecat credincioșii. Dl Aug. Radu preot în Varadia, Duminecă des de dimineață a alergat la Mercina și acolo în decursul serviciului divin a cuminecat poporul din aceea comună, apoi s'a rentors și a cuminecat în Varadia împreună cu dl Dr. Epaminonda Lucaciu peste 400 penitenți. Duminecă în 9 April n. s'au finit misiunile sacre, cari au adus poporului atâta mângăere, atâta tărie în lupta contra dușmanilor bisericii și atâta alipire către biserică lui românească. Varadia, 17 April 1905. R.

Călătorie pe jos dela Paris la Smyrna și îndărăt. Alaltăeri a sosit la Lugoj un tinăr francez de profesiune tipograf, Albert Bronchart, care a făcut pe jos drumul dela Paris până la Smyrna (Asia mică) și acum tot pe jos se întoarce acasă. Dânsul ne-a comunicat, că s'a rămășit pe 2000 franci, că face pe jos o cale de 7500 kilometri în decurs de 250 zile, adică 30 kilometri pe zi. În călătoria sa spre Smyrna a atins orașele Strassburg, Bern, München, Viena, Budapesta, Belgrad, Timișoara, București, Odessa, Chișineu, Iași Sofia și Constantinopol. La toate găurile, pe unde a trecut, șefii de gară au scris în ziarul lui cuvintele «L-am văzut pedestru» sau «A călătorit pe jos» și au pus sigilul comunei. Albert Bronchart a plecat în drumul seu obositor în 1 Februarie a. tr. și a ajuns la Smyrna în Septembrie. În drumul seu își câștigă singur banii necesari pentru întreținere.

Aviz. Dnii cari voesc a face parte din societatea de pescărit, ce se va constitui în Lugoj, să binevoiască a se înscrie de membri la secretariul interim dl Dem. Florescu protonotar orașenesc (casa orașului) cel mult până în 1 Mai a. c. st. n., ca societatea să se poată constitui definitiv.

Maxim Gorki . . . greu bolnav. Marele scriitor rus Maxim Gorki, care se află acum în Italia, e greu bolnav. Sufere de insomnie, noaptea asudă tare, tușește cu sânge și arată în grad mare toate simptomele unui bolnav de oftică. Din toate regiunile Rusiei îi vin scrisori și telegrame, prin cari lumea îi dorește însănătoșare.

Incendii în Ianuarie 1905 au fost 889 la număr în 741 comune ungare și paguba cauzată se urcă la 2,241.269 cor. Numărul celor păgubiți prin incendii a fost de 1472, între cari 27 au suferit pagube de peste 20.000 coroane.

Câtă plată capătă Kuropatkin. Postul comandant suprem al armatelor rusești de pe câmpul de războiu din Mangiuria, Kuropatkin, a primit până acum 144000 ruble (547000 coroane) salariu anual. După ce Kuropatkin a fost degradat din postul de comandant suprem la postul de comandant numai al armatei prime, primește salariu numai de 108.000 ruble (410.000 coroane). Kuropatkin a dat petiție la ministeriu să primească și mai departe salariul de comandant suprem, dar petiția lui a fost respinsă.

Incendiu uriaș. La Montreal s'a aprins și a ars mănăstirea Genevieve, unde cele mai distinse familii își trimiteau fetele la învățătură. Focul s'a lătit așa de repede, încât patru s'aprezece fete tinere și nouă persoane în vârstă au fost îngropate în ruine. În spitalul mănăstirii au ars șeaze femei bătrâne, cari zăceau în pat.

Sinucidere în biserică. În catedrala din Milano s'a sinucis prin un glonț de revolver în decursul serviciului divin marchiza Maria Pallavicini din Triest, fiica deputatului în camera austriacă baron Perlagio. Marchiza trăia de câțiva ani despărțită de bărbatul ei. Serviciul divin a fost imediat întrerupt, catedrala a fost închisă și nu se va deschide decât după ce va fi sfințită din nou.

BIBLIOGRAFIE.

Floricele din Bănat. Cântări populare și Motto-uri din Compozițiunile d-lui I. Vidu și alții. Culese de N. Jugănar. Prețul 20 bani + porto postal. Se află de vânzare la Redacția «Drapelul» în Lugoj și la librării.

OTEL „CONCORDIA“.

Martii (a treia zi de Paști) 19 April/2 Mai 1905

Teatru de copii și Concert

arangeat de

Reuniunea română de lectură din Lugoj.

Program:

„Roza din spini“

Piesă teatrală în 4 acte pentru copii,

arangeată după basmul german

de D-na S. Vlad-Radulescu.

PERSOANELE:

Regele Lucian	Ion Stan.
Regina Elvira	Nela Stefani.
Prințesa Roza	Sempi Terfaloga
Prințul Timoteiu	Costică Dobrin.
Eugenia, damă de on. a reginei M. Popovici.	Virgil Hoban.
René, page	Virgil Hoban.
Cordula, vrăjitoare	Lelia Popovici.
Un vânător	Vasi Dobrin.

Dame de onoare:	Pagi:
Florica Abucean.	Vasi Dobrin.
Aurora Balint.	Ionel Dobrin.
Cornelia Brediceanu.	Stefan Dorca.
Milița Grozavescu.	Marius Florescu.
Maria Iorga.	Traian Grozavescu
Letiția Maier.	Virgil Hoban.
Mariși Pastila.	Zeno Iorga.
Marioara Popovici.	
Sofia Slavcovi.	

Oaspeți, vânători, vocea paserei.

Actul I se petrece în palatul regesc, în camera reginei. Actul II în sala palatului la masă. Actul III la castelul de vânătoare în pădure după 17 ani. Actul IV după o sută de ani tot acolo.

Între acte:

1. François Behr: „Sones du cocur“, executat la pian de D-soara Veturia Terfaloga.
2. Rossini: „Barbier von Sevilla“ pentru pian cu 4 mâni, executat de Florica Barbu și Apela Jian
3. H. Wieniawzky: „Legende“ executate la vioară de D-soara Ella Iovanovici, acomp. la pian de Dl Wilhelm Schwach
4. G. W. Marks: Potpourri-fantazie „Faust“, executat la pian de D-soara Silvia și Viorica Sepeșian.

Inceputul precis la orele 6 d. a.

PREȚUL LOCURILOR: Stal I (șir 1-3) 2 cor.; Stal II (șir 4-10) 1 cor. de persoană; Loc de stat 60 bani.

Bilete de intrare se capătă la dl Ioan Jorga B., contabil la institutul „Lugoșana“, și seara la cassă.

Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice.

Cursul pieței Lugoj.

M a r f a	pretul	
	gratula	coroane bani
Grâu prima calitate	90	16 —
„ de mijloc	85	15 60
Săcară prima calitate	80	14 60
„ de mijloc	75	13 80
Orz prima calitate	80	14 60
„ de mijloc	75	14 —
Ovăs prima calitate	45	14 80
„ de mijloc	40	13 60
Cucuruz prima calitate	85	16 60
„ de mijloc	85	16 40
„ nou	10	— —
Făină 0.	75	29 40
„ prima	72	28 20
„ albă	70	27 40
„ brună	68	26 80
Orez	1-48	— —
Gris	80	36 —
Arpăcaș	70	48 —
Mazăre	90	48 —
Linte	85	56 —
Fasole	80	36 —
Mălaiu mărunț	70	36 —
Cartofi	—	12 —
Fân prima calitate	—	9 —
„ de mijloc	—	8 —
Paie	—	4 —
Stejar	—	6 20
Cărbuni de peatră	—	5 50
„ de Petroșeni	—	4 —
Oloiu de rapiață	—	96 —
Lumini de stearină	—	1 08
„ topite	—	84 —
Săpun	—	80 72
Carne de vită I. calitate	—	1 20
„ II. „	—	1 12
Unsoare de porc	—	1 60
Sămânță de chimin	—	1 12
Sare, bucăți	—	22 —
Zăhar	—	96 —
Vin	—	80 —
Spirt I.	—	15 —
„ II. „	—	14 —

4434/905. tkvi szám.

Arverési hirdetemény.

A lugosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Dr. Ciupe Aurel ügyvéd által képviselt Mihok Ion rakittai lakos végrehajtónak Gelfofán Pál és Gelfofán Erzsébet lugoshelyi lakos végrehajtást szenvedők elleni 60 kor. töke, ennek az 1903. évi február hó 7 napjától számítandó 6% kamatai, 91 kor. 70 fill. per és végrehajtási már megállapított költségek valamint a még felmerülő kolt-ségek behajtása végett, továbbá Gelfofán Péter herendjesti lakos javára 142 kor. töke s jár. erejéig végrehajtásilag bekebelezett követelések behajtása végett is Dr. Bredicean Caius lugosi lakos utóajánlata folytán a V. T. 187. §-a alapján Gelfofán Pál és Gelfofán Erzsébet végrehajtást szenvedőnek a lugosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatósága területéhez tartozó lugoshelyi községi 446 sz. tjkvben A. I. 5/b, 893/a, 940/b, 1057/b, és 1121/a, hrsz. alatt foglalt ingatlanait egészben az egyidejűleg kibocsajtott arverési feltételek értelmében összesen 1256 kor. kikiáltási árban az

1905. évi május hó 31.-én d. e. 11 órakor

Lugoshelyi községhezánál megtartandó nyilvános arverésen a legtöbbet igérőnek szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Arverelni kívánók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 20% készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabálys. elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár 1/3 részét az arverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a második 1/3 részét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadik 1/3 részét ugyancsak az arverés jogerőre emelkedése napjától számított 90 nap alatt, és az arverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a lugosi kir. állampénztár mint birói letéti pénztárba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A megállapított arverési feltételeket a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, ugyszintén Lugoshelyi községhezánál vagy a birói kiküldöttnél megtekinthetők.

Lugoson, 1905. évi márcz. hó 18-án.

Dr. Ráoz

kir. tszéki albiró.

Praval Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat

de autoritățile publice

se poate căpăta

în cantități mici și mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Nr. 10 (x-28)

Lugoju-român

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orașenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

É supremă necesitate a aduce respectuos și conștientios din nou aminte on. public **pravul de stîns al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta ofere și a oferit cel mai favorabil, aprobat și eficace mijloc contra incendiilor bătuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucuroș deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Institutul de cură naturală

BILZ

în Radebeul I. Drezda (Germania)

Sanator de rangul prim.

Bolnavi, grăbiți și căutați sănătatea voastră în acest institut condus de medici ai metodului natural de cură (Dr. med.), negreșit că veți gasi în curând și sigur mult dorita-vă sănătate.

Cereți marele și bogat ilustratul prospect, care conține și multe dări de seamă despre cure făcute,

gratuit și franco

dela Reprezentantul general:

Schmall Wien VII 3.

Red. (15-9).

Reclama

Reclama stabilă, efctuoasă și practică este sufletul factorul datator de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publica anunțuri mai cu efect, mai bine și mai efin, te poți informa la

Expeditia de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54,

unde se poartă grije cu deosebită cunoștință specială în mod conștientios, punctual și efin, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provinciă și din străinătate, precum și în calendare.

Red (x-4)

Preliminare de spese si planuri gratis.

A eșit de sub tipar în editura librăriei C. Sfetea București: „Teatru școlar” de d-na Ana Tănăsescu, cuprinzând piesele: *Iubirea meserilor*, *Fluca pocăit* și *Prietenii și neprietenii țăranului*, aprobate de ministrul cultelor și instrucțiunii publice din România pentru serbări școlare din orașe și sate, pentru biblioteci școlare, cercuri culturale și șezători satești. Prețul 1 leu. De vânzare la toate librăriile.

AVIZ!

Am onorul a aduce la cunoștința on. public, că de curând am deschis în Lugoju-român, strada Gozsdu Nr. 4 un

Atelier de croitorie pentru bărbați.

Primesc spre executare ori-ce lucrări de croitorie pentru bărbați.

ANTONIU BOCEAN,

croitor de bărbați.

Nr. 84 (2-1)

LUGOJ. — Strada Gozsdu Nr. 4.

„Lugosana”

institut de credit și economii ca societate pe acții în Lugoju.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de aie privaților și de ale corporațiunilor cu 7-8%, primește depuneri spre fructificare fără anuț cu 4%, cu anuț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. x-22.

Dirrecțiunea.

Editiunile Despărtământului Lugoju

al

Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

I. Victor Vlad Delamarina.

POESII.

Bănățenesci. — Intocmiri.

Adunate și arangeate de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

II. Bănățeanul.

DEPRINDERI PĂGUBITOARE.

Sfaturi și învățături.

Seria primă. Edițiune îngrijită cu conșimțământul autorului de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

III. Dr. Athanasie Marienescu.

DIALECTUL ROMÂN BANAȚIAN.

Studiu scris pe baza poeziilor dialecticale ale lui Victor Vlad Delamarina. 1 broșură 8° cu 28 pag.

Prețul 15 bani.

La comandele din provinciă este a se alătură și porto-ul poștal.

Comandele se pot face sau prin redacția ziarului „Drapelul”, sau direct la secretariul Desp. Lugoju: **Dr. Valeriu Branisce.** — Prețul se poate trimite și în mărci poștale.